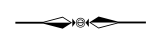

עין משפט ונר מצוה

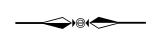
צה א מיי' פ"ד מהלכות שגגות הלכה א ופ"ו שם הלכה ו:

צה ב מיי' פ"ה מהל' מאכלות אסורות הלכה א [נפו"ע י"ד סימן קכ סעיף ט']:

שיטת מקובצת

א שבת יוה"כ'פ שחל יוה"כ'פ להיות בשבת:
ב וכן גבי יוה"כ'פ כתיב:
ג ועוד למאי דפרש דהכי פריך:

רבינו גרשום

[ורבי יוסי הגלילי לית ליה איסור כולל] כלומר הא קא חזינן הכא דאי חמור כרת מטופאת בשו הא הוה חיילי איסור חמור על איסור קל. והוה שאמרנו ואיסור חמור באיסור כולל אית ליה לר' יוסי הגלילי. ולית ליה לר' יוסי הגלילי איסור כולל אלא באיסור חמור והא הכא ביוה"כ דקיל משבת דוה מיתה ודו כרת וקא חייל יום הכפורים על שבת. כך היא הצעה של משנה זו כלומר דאין איסור חל על איסור. ואמאי ר' יוסי הגלילי אמר אינו חייב אלא אחת דאין איסור חל על איסור ולמאי דאמר כלומר לר' יוסי הגלילי דאינו חייב אלא אח' דאין איסור חל על איסור: שגג בשבת כו' כלומר היה לו שגגה צאל שבת והויד' אצל יוה"כ חייב חטאת אבל הויד' בשבת ושגג ביוה"כ פטור מ"ט אין אדם חייב חטאת אלא בשגגה ועכשיו היה שבת ויוה"כ כיון דאין איסור יוה"כ חל על איסור שבת ויוה"כ [הו' כמן] שאינו בעינן שיהא לו שגגה על שבת אבל אם היה שוגג אצל יוה"כ פטור מפליגי ר' עקיבא ור' יוסי הגלילי לא מפליגי בענין זה שחל יוה"כ בשבת דאי בזה ענין לא חשיב איסור חל על איסור אלא שמדא הוה וגזרו שלא יקיימו יוה"כ ואותה שנה עשו יוה"כ בשבת שלא [תשבתו תורת יוה"כ] והוא הוה איסור חל על איסור: לאחר מעשה כלומר לאחר שאמר לו הקב"ה לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך והיה לאחר שאבק עם המלאך אבל באותה שעה לא הוה ישראל שמו:

קא:

תלמוד לומר שבת היא יוה"ב הוא.
וה"מ ומאי פריך שאני הכא דגלי קרא וי"ל דפריך וליגמר מיניה וליכא למימר דלדרכה ניגמר מתרומה דפטרינן צפרק כל הכשר (לקמן דף ק"ג:) מומתו צו כי יחללוהו לזחומרם מקשינן וילפינן מהכא והא דאמר התם צעלמא קסבר שמואל אין איסור חל על איסור וגבי צשר צחלב שאני יליף מצשר צחלב לחומרם היינו משום דצשר צחלב חדוש הוא ואית ספרים דגרסי התם ונגמר מיניה חדוש הוא: **רבי עקיבא אומר אינו חייב אלא אחת.**
למאי דפירש צקונטרס שהוא איסור צת אחת וכן הוא צמסקנא קשה דמנן צפרק דס שמיטה (כריתות כג.) חתיכת חלב חולין וחתיכת חלב קדש ואכל אחת מהם ואינו יודע איזה מהם אכל מציא חטאת ור' עקיבא אומר אף אשם תלוי אלמא אית ליה איסור חל על איסור וכ"ש איסור צת אחת ומיהו יש לומר דקדשים שאני כדאמר התם צסוק פירקא דאפילו מאן דלית ליה צעלמא דאין איסור חל על איסור צקדשים אית ליה סך הקשה הכז רבינו שמואל מוורדון' מהא דמנן צפרק כל הצשר (לקמן דף ק"ג.) רבי עקיבא אומר חיה ועוף אינם מה"מ שנאמר לא תצשל גדי ג' פעמים פרט לחיה ועוף וצהמה טמאה ופריך בגמרא (שם דף קטו.) הני הא אפקינהו לכדשמואל ומשני קסבר רבי עקיבא איסור חל על איסור וחלצ ממה"מ לא פריך קרא והכא משמע דאפילו צצת אחת לית ליה ואע"ג דלאמר הכא איפוך לאו מנח קושיא זאת אמר הכי ועוד למאי ג' דפרישנא דהכא פריך משום דס"ד דלא הוי איסור צת אחת למאי דמסיק רבא דהוי צת אחת לא אמר איפוך וי"ל דהתם פריך משום שמואל דאי ס"ל כר"ע צחיה ועוף וצהמה טמאה היכי דריש ומשני דקסבר שמואל איסור חל על איסור צללא קרא:
הויד' בשבת ושגג ביוה"ב פטור.
וה"מ והא לרבי עקיבא נמי

פטור דהא אינו שז מדיעתו דמויד הוא על השצת דחמיר דצסקילה וי"ל דאפ"ה חמיר ליה יוה"כ לפי שהוא יום כפרה ומחילה: **יום הכפורים דהאי שתא שבתא הוא.**
ולא שייך כאן אחת ואפי' מוידים כיון דלא נקצע צעשור לחדש ודוקא אקביעות החדש אמרינן ליה"י:
לאחר מעשה.
פירש צקונטרס לאחר אותו מעשה שנאצק עמו לזמן מרובה צצואו מפדן ארס והקצ"ה קראו ישראל והא דקאמר לעיל לא נקרא ישראל עד סיני היינו לענין מצות ופריך ממהיחא שעתא ליסתר ממהיחא דוישאו צני ישראל ומשני מהיחא שעתא לא שעת מעשה היה דנשיית גיד ולא שעת מתן תורה ולא גרסינן מההוא מעשה ליסתר דמשמע מעשה דנשיית הגיד כמו לאחר מעשה דקאי אנשיית גיד ואם נאמר דלאחר מעשה קאי אצרכה צצרכו המלאך והסכים הקדוש צרוך הוא על ידו של מלאך וכן מההיחא מעשה ליסתר מ"מ לא הוי כמו האי שעתא לאו שעת מעשה הוי דקאי אנשיית גיד:
ורבי

גיד הנשה פרק שביעי חולין

ו' ור' יוסי לית ליה [איסור] כולל.
ולא חייל איסור טומאת גוף על איסור טומאת צשר ואין כאן כרת אלמא שמעינן ליה דלית ליה כולל הלכך חנא דלעיל דלית ליה כולל ר' יוסי הגלילי היא ואשמועינן חנא דלעיל דצאיסור חמור אית ליה כולל.
ופרכינן יצא איסור חמור דכרת ויחול עליה דהא אמרת דמודה הוא צאיסור חמור והכא אימוסף ציה כרת. ומשני דילמא הא חמירא דלית ליה טהרה צמקוה וההיא דלעיל איכא לאוקומה אליציה דלא שמעינן ליה צאיסור חמור דלית ליה כולל.

ואע"ג דלרבי שמעון נמי שמעינן צעלמא דלית ליה כולל דמניא' רבי שמעון אומר האוכל נבלה ציום הכפורים פטור מחטאת שאין יוה"כ חל על איסור נבלה ואע"ג דאיסורו איסור כולל הוא שכולל איסור והיתר לאוסרן יחד אפ"ה אליציה לא מנינו לאוקומה ליה דלא חייל דהא אף צאיסור חמור אית ליה דלא חייל דהא יום הכפורים כרת וגבלה לאו צעלמא הוא ואפילו הכי לא חייל ומנא דלעיל סבר דצאיסור חמור אמרינן כולל: **שצת ויום הכפורים.**
שחלצ' להיות צצצת: **שצת היא לה'.**
צצצת צראשית כתיב דמשמע שאם צא איסור אחר עמה יתחייב על שמה צצני עכמה כדכתיב היא וכן גבי יום הכפורים סדכתיב הוא והני איסור צת אחת ניניהו דהא צצדי הדדי אתו כשקדש היום. מיהו אי אמרת צצלמא אית ליה לרבי יוסי הגלילי צצאיסור כולל אז מוסיף דחיילי אשאר איסורין איכא למימר מש"ה מתחייב אתרווייהו דהא אי נמי הוה אפשר דקדמיה חד לתצריה הוה אתי מצריה ומייל עליה דשצת לגבי יוה"כ איסור מוסיף הוא דאי הוה יוה"כ קדים הוה חייב על זדון מלאכה כרת וכי אחי צצת אימוסף ציה מיתת צ"ד ויוה"כ לגבי צצת איסור כולל דשצת אסורה צמלאכה ומותר צאכילה מייגו דליסתר צאכילה משום יום הכפורים ליסתר ליה נמי מלאכה משום יום הכפורים אלא אי אמרת צצאיסור כולל ואיסור מוסיף לא חיילי כי אתו אהדדי אמאי חיילי תרווייהו: **שנח רצין כך.**
ודאי הנעת המשנה צמקום שנשנית שם אצל משוצבת היא ואיפוך וה"ה דמאי למימר דס"ל לר"י הגלילי דאע"ג דאיסור כולל לא חייל איסור צת אחת חייל ומייהו ר' יוסי צר' חנינא סבר דמאן דלית ליה איסור כולל לית ליה נמי איסור צת אחת ופלוגתא היא ציצמות צפ"ג (דף לג.) כך נראה צעניי. ואני שמעתי דשצת חשיב לה כקודמת משום דקביעא וקייימא ויום הכפורים חשיב אחרון משום דצי דינא מקדשי ליה כדלקמן ורבי יוסי הגלילי דמחייב תרתי טעמיה משום כולל וקשיא לי צגווה למאי דקא מוטיב רבא לקמן לרצ יחאק לצתר דאפסוה סוף סוף תרוייהו צצדי הדדי קאתו מאי תיוצתיה הא רצ יחאק לדצרי ר' יוסי הגלילי קאמר ורבי יוסי הגלילי מדפטור ליה ש"מ לאו איסור צת אחת חשיב לה וכי פטר ליה מיזם הכפורים פטר ליה וכי הויד צצצת על כרחיך פטור משניהם לדצרי רבי יוסי הגלילי: **למאי דאפכנא.**
ומוקמינא דליהו פטור: **שגג צצצת.**
ששכח שהוא צצת: והויד

צאיסור יום הכפורים.
שהיה יודע שהוא יום הכפורים: **חייב.**
חטאת משום שוגג צצת. אצל שגג צאיסור יום הכפורים אצל יודע הוא שהוא צצת פטור משתיהן וטעמא מפרש ואזיל: **אמר אביי.**
קסבר רבי יוחנן דההוא חטאת דמחייב ליה רבי יוסי [הגלילין] צצגג צוה וצוה אדשצת קמחייב ליה דליהו קדמיה ואדיום הכפורים הוא דפטור ליה הלכך כי הויד צצצת ושגג ציום הכפורים פטור לגמרי דאין מציאין קרבן על המויד: **סוף סוף תרווייהו צצדי קאסא.**
ואין כאן אחרון ועל כרחיך כי פטר ליה רבי יוסי הגלילי משום דקסבר כיון דצכולל ומוסיף אין איסור חל על איסור צאיסור צת אחת נמי לא מחייב אלא חדא ואי נמי הויד צאחד מהן הרי שגגת חצירו עומדת וחיצי **אלא אמר רבא.**
הא דשלח רצ יחאק לדדיום הכפורים מפטר לאו צפלוגתא דרבי יוסי הגלילי קאי ומאן דאמר צה לדצרי רבי יוסי הגלילי לא היו דצרים מעולם אלא שמדא הוה וגזרו שלא לעשות יום הכפורים: **ושלחו מהם יום הכפורים דהאידינא צצבתא הוא.**
עשו יום הכפורים צצצת אע"פ שאינו חל להיות צו כדי שלא תשחכת תורת יוה"כ והאידיצם לא יצינו צו משום דצכל צצת נמי לא עצדי מלאכה ואההוא יוה"כ קאמר רצ יחאק דאם שגג צו והויד צצצת פטור דהא לאו יום הכפורים הוא ואין שגגתו שגגה. **ולא נקראו צני ישראל עד הר סיני.**
ולקמיה מקשי ליה: **אלא.**
מקרא זה לא נאמר עד סיני אלא לאחר שקצלו משה צצסיני וצא לכחצו את התורה כחצ אותה ואזהרה אכל המעשה לידע כו': **לאחר מעשה.**
לאחר אותו מעשה שנאצק עמו לזמן מרובה צצואו מפדן ארס והקצ"ה קראו ישראל דכתיב (צראשית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל וגו': **מההיא שעתא.**
דוישאו צני ישראל ליסתר:

לא

מסורת הש"ס

<sup>[א] [מוספתא כריתות פ"צ הי"א ע"ש:]
ב [מוספתא פ"ו ה"ד:]
ג [עירובין כא:]
ד [מוספתא זבים ספ"ה:]
ה [מעילה טז:]
ו שייך לע"א, **ז** [שנועות כד:]
ח [נזיל' ומטה:]
ט [ומטה רש"ש:]
י [ועיין יומר מנזאר צמוס' ר"ה כא. ד"ה לין:]</sup>

תורה אור השלם

1. ששית ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הוא לך בכל מושבתתיכם: ויקרא כג ג
2. אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש וזהו לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה לך: ויקרא כג כו
3. והקם יעקב מבאר את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פָּרַעְה' לְשַׁאת אֹתוֹ: בראשית מו ה
4. רק חזק לבלתי אכל הָדָם כי הָדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר: דברים כג כ